

MAHREMİYET EĞİTİMİ

VELİ BÜLTENİ

(OKUL ÖNCESİ-İLKOKUL)

ofram61

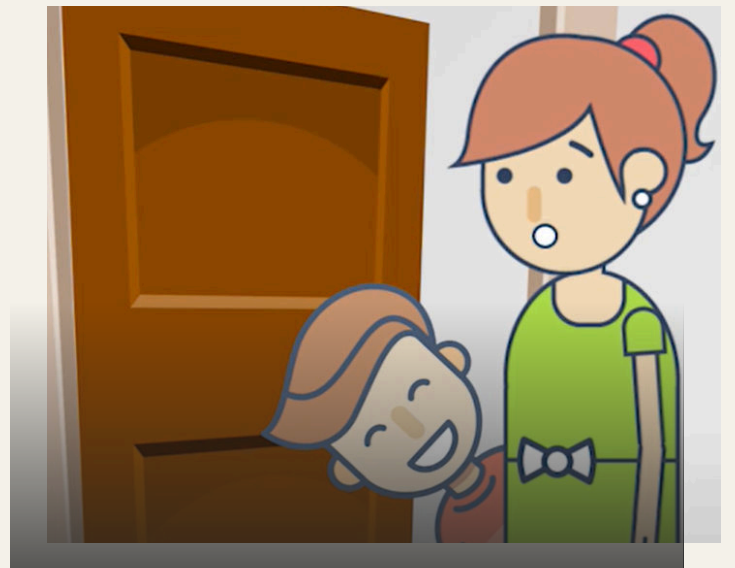
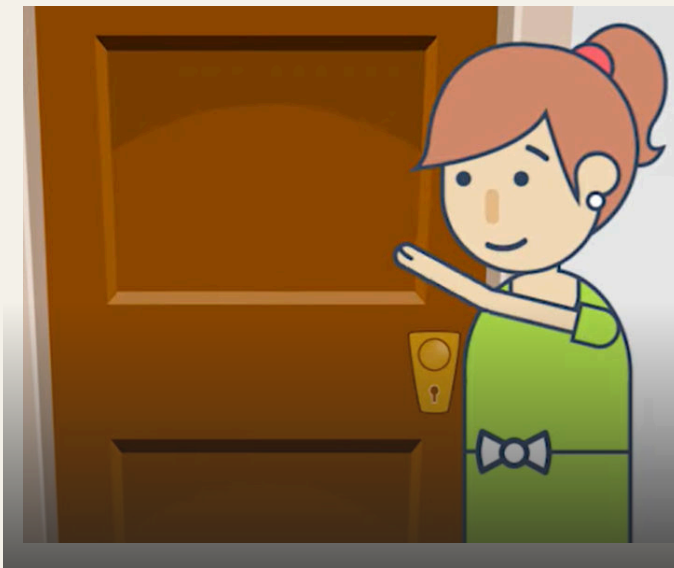
462 771 43 98

MAHREMİYET EĞİTİMİ

Mahremiyetin, özel bölgelerin ve mahremiyet sınırlarının bilincinde olmak; kişinin hem kendisi hem de başkaları için çocukluktan itibaren edinmesi gereken bir farkındalıktır.

Çocuklar, özellikle bir yaşa kadar korunmaya daha muhtaç ve dışarıdan gelen olumsuz etkilere daha açık bir konumdadırlar. Ebeveynin çocuğunu korumak için atması gereken en temel adım ise çocuğuna küçük yaşlardan itibaren mahremiyet eğitimi vermek ve onun sağlıklı sınırlar çizmesine yardımcı olmaktır. Ayrıca çocuklar, başka insanların mahremiyetine saygı göstermeyi de henüz çocuk yaşlarda alacağı mahremiyet eğitimi sayesinde öğrenir.

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR !

1. ÖZEL ALAN TANIMLAMA

Çocuğun kendi özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekmektedir. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği, çocuğa **2 yaşından** itibaren yavaş yavaş anlatılabilir.

Çocuk için tanımlanan özel alan aynı zaman da anne-babanın da özel alanıdır. Çocuk anne babasının bu alanlarını görmek istediğinde aile izin vermemeli, bu alanların kişiye özel olduğunu belirtmeli ve kimseye gösterilemeyeceğini anlatmalıdır. Cinsel organlar anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organı ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir.

3 yaşından itibaren çocuklar çıplak olarak evde veya ev dışında bulunmamalıdır. Kendisini başkalarının yanında çıplak olarak görmeye alışkın olmayan bir çocuk, giysilerinin birileri tarafından çıkartılmasından ciddi rahatsızlık duyacaktır. Çocukları küçük yaştan itibaren başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek onların mahremiyetine saygıyı gösterir

Özellikle 4-5 yaşından sonra banyo yaparken anne baba ya da kardeşlerle birlikte değil, sadece çocuğu banyo yaptırmak ve banyo sırasında iç çamaşırı ile yıkamak, çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.7 yaşından sonra banyoda çocukların kendi özel alanlarını kendilerinin temizlemelerine fırsat verilmelidir

2. ÇOCUĞA İYİ VE KÖTÜ DOKUNMA ARASINDAKİ FARKIN ÖĞRETİLMESİ

Çocuklara iyi dokunuş ve kötü dokunuş ayırımının öğretilmesi, mahremiyet eğitiminin önemli bir parçasıdır.

İyi dokunuşlar, çocuğu mutlu eden, kızdırmayan, üzmeyen, rahatsız etmeyen dokunmalar olarak anlatılmalıdır. Annenin-babanın sana sarılması, okuldan eve gelince annenin-babanın seni öpmesi iyi dokunmadır, şeklinde örnekler çoğaltılabilir. Anne-babalar, çocuklarına, bazı büyüklerin (doktorlar, bakıcılar, anne ve babalar gibi) çocuklara dokunmak zorunda kalabileceğini; ancak en ufak bir rahatsızlık hissettiklerinde "Hayır" demeleri gerektiğini açıklamalıdır

İYİ DOKUNMA

Kötü dokunuşlar, çocuğu rahatsız eden, canını acıtan, üzen, kızdıran, utanmasına neden olan dokunmalar olarak anlatılmalıdır. "Eğer birisi istemediğin halde sana dokunuyorsa bu kötü bir dokunmadır. Dokunma senin korkutuyor ve sinirlendiriyorsa, bu kötü bir dokunmadır. Eğer birisi senin özel bölgelerine dokunuyorsa bu kötü dokunmadır. Sana kötü dokunulduğunu hissediyorsan bunu mutlaka güvendiğin bir büyüğünle (anne, baba, öğretmen, aile büyükleri vb.) paylaş. Bunu yapan kişi seni tehdit ederse, bunun sır olduğunu söylerse ona inanma, mutlaka söylemen gerektiğini unutma

KÖTÜ DOKUNMA

3. "İZİN VERİRSEM KABUL EDİLİRSİN" BİLİNCİ

Çocuklara okul öncesi dönemde tuvalet, banyo, yatak odaları gibi özel alanlara girerken izin alınması gerektiği öğretilmelidir.

Anne baba zaman zaman çocuğa "Bizim odamıza girerken izin almalısın; çünkü içeride giyiniyor ya da soyunuyor olabiliriz veya yalnız kalmak, dinlenmek isteyebiliriz." diye hatırlatmada bulunmalıdır.

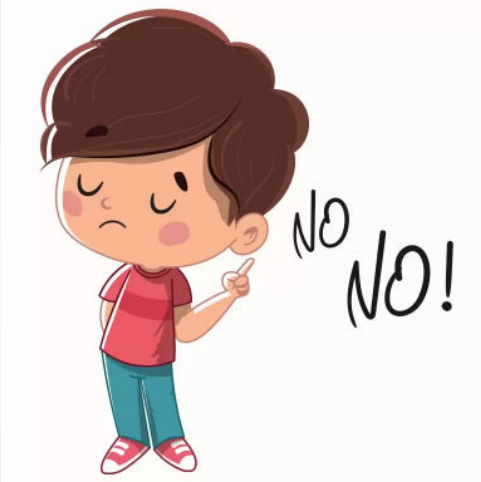

Çocuğun bu davranışını pekiştirmesi için, anne-baba da çocuk 4 yaşına girdiğinden itibaren odasına girerken izin almalıdır. Özellikle anne-baba, çocuğun odasına girdiğinde onun çıplak vücudu ile karşılaştığında özür dileyip kapıyı kapatmalıdır. Bu davranış kalıbı hem çocuğun kişiliğine saygıyı, hem de çocuğun rahatsız olduğu bir durumda itiraz edebilme becerisi kazandırılması açısından önemlidir.

4. ÇOCUKLARIN YATAK VE ODALARININ AYRILMASI

- Çocuklar 2 yaşla birlikte yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabilceği bir zamandır. Ancak yalnızlık, anneden ayrılma, karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocuklar için uzman yardımı ile yatak ayırımına gidilmelidir.

- Birlikte aynı yatakta yatan kardeşlerin yatakları 4-5 yaşından itibaren ayrılabilir. Kız ve erkek kardeşlerin odaları ilkokul dönemiyle birlikte ayrılmalıdır. Çünkü beraber buldukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler.

- Anne babaların çocuğu yataklarına almaları ve bunu alışkanlık haline getirmeleri yanlış bir davranıştır. Anne-baba ile aynı yatağı paylaşmaya alışan çocuklarda bağımlılık duygusu devam etmekte ve kişilik gelişimleri gecikmektedir.

5. EŐLERİN BİRBİRLERİNE KARŐI GÖSTERDİKLERİ SEVGİ SÖZCÜKLERİNE VE DAVRANIŐLARINA DİKKAT ETMELERİ

EŐlerin birbirlerine sevgi göstermeleri, çocukların sevgi dolu bir ortamda, kendilerini mutlu hissetmelerini sağlayacaktır. Ancak eŐler arası sevgi cümlelerinin ve davranıŐlarının aŐırıya kaçması ve cinsel iÇerikli sözlerin, çocukların yanında rahat bir şekilde ifade edilmesi, mahremiyet duygusuna zarar verecektir. EŐlerin birbirine cinsel iÇerikli Őakalar yapmamaları, çocuklarını dudaklarından öpmemeleri gerekmektedir. Aksi takdirde çocuklar, başkaları tarafından da dudaklarından öpüldüğünde, çıplak bedenine dokunulduğunda yaşadıklarını normal karŐılamakta ve istismara uğradığını farkına varamamaktadır.

6. TV VE İNTERNETİN AİLE MAHREMİYETİNİ İHLAL ETMESİNE İZİN VERMEMEK

Evde internet varsa, bilgisayarda mutlaka filtre programları olmalıdır. Aksi takdirde çocuk, uygunsuz sitelerde, erken dönemlerde cinsellikle tanışmakta ve kötü niyetli kişilerin hedefi haline gelebilmektedir. Çocuğa, sorumluluklarını yerine getirdiği takdirde belirlenen zaman aralığında kullanabileceği ifade edilerek, bilgisayarı ortak çalışma odası, koridor, salon gibi yetişkinlerin kolay takip edeceği alanlara koymak daha kalıcı bir çözüm olabilir.

İlköğretim döneminde çocuk üzerine düşen sorumluluklarını tamamladıktan sonra, bilgisayar ve internet kullanımı **günlük 1 saat** ile sınırlandırılabilir. 5 yaşından küçük çocukların tek başına interneti kullanmalarına izin verilmemelidir. Ailenin eşlik edeceği zamanlarda çocuğun bu ihtiyacı karşılanabilir. TV programlarında seçici davranarak kontrolü sağlamada yarar vardır.

7. ÇOCUĞUN GENİTAL ORGANINI SEVGİ ARACI OLARAK KULLANMAMAK

Çocuklar genellikle **2 yaşından** itibaren kendi bedenlerini keşfetmeye başlarlar. Tuvalet eğitimi dönemine rastlayan bu evrede çocuk, alt değişimi sırasında, banyo yaparken ya da pişikleri tedavi edilirken genital organlarının farkına varır ve onlara dokunmaktan hoşlanır. Bu dönemde çocuğun genital organlarına mümkün olduğunca az dokunarak ve bu organları sevgi nesnesi olarak kullanmayarak, çocukta vücudunun özel yerleri bilinci oluşturulabilir. Çocuğun kendini keşfettiği bu dönemde kimi ebeveynler çocuğu cinsel organlarına dokunduğu için cezalandırmakta veya azarlamaktadır. Bu tutum çocukta var olan cinsel merakı daha da artırmaktadır. Çocuğun bu evrede kendini keşfetme sürecinin normal olduğunu bilmek gerekmektedir

8. TUVALET VE BANYODA MAHREMİYET

Anne-babaların çocuklarıyla birlikte banyo yapmaları ya da tuvalete girdiklerinde tuvaletin kapısını aralık bırakmaları da mahremiyet eğitimi açısından yanlış davranışlar arasındadır. Çocuklar özellikle 4 yaşından itibaren tuvalet ihtiyacının yalnız başına giderilmesi gereken bir durum olduğunu öğrenmelidirler. Bunu öğretecek olan da anne babalardır.

Çocuk tuvalet ihtiyacını giderirken yanında durmamak gerekmektedir. 4 yaşından küçük olan ve lazımlık kullanan çocuklar için de anne-babanın bu lazımlığı tuvalet ya da banyoya koymaları daha uygun olacaktır. Banyo ve tuvaleti kullanacak olan çocuğa bu yerlere girmeden önce muhakkak kapıyı çalması gerektiği de öğretilmelidir. Tüm bunlara dikkat edilirse, çocuk tuvalet ve banyonun özel bir mekân olduğunu anlayacaktır.

ANNE VE BABALARA ÖNERİLER

- Çocuklar dudaktan öpülmemelidir. (Cinselliği çağrıştırdığı için çocuğun kafasının karışmasına ve gelişimini olumsuz etkilemesine neden olabilir, anne babası tarafından dudaktan öpülen çocuk, başkasının da kendisini dudaktan öpmesinde bir sakınca görmeyebilir.)
- Çocuğa anne-babanın özel bölgelerine dokunması konusunda izin verilmemelidir.
- Çocuklar yaşıtları ile cinsel içerikli oyunlar oynadığında tedirgin olunmamalıdır, bu yalnızca meraktan kaynaklanan bir oyundur. Aile tarafından kaygı yaşamadan takibi yapılmalıdır.
- Mahremiyet eğitiminde “ayıp, yasak, günah” gibi kelimeler yerine “mahrem, özel bölge” gibi kavramların kullanılması çocukların duygusal gelişimi için önemlidir.
- Çocuklar soru sorduğunda tam olarak neyi kastettiği iyice anlaşılmalıdır. Sorusu mutlaka yanıtlanmalı ancak gelişim seviyesine uygun kısa ve net cümleler olmalıdır.
- Soru sorduğunda sorular geçiştirilmemeli, sorduğu sorudan dolayı yargılanmamalı ya da “Aaa bu çok ayıp, sonra öğrenirsin” gibi cümleler kullanılmamalıdır. Unutmayın ki merak ettiği soruların yanıtlarını anne ve babalardan öğrenemezse güvenilir olmayan kaynaklardan öğrenmeye çalışacaktır.
- Çocuk soru sorduğunda ebeveynlerin cevap vermeden önce biraz konuşması sağlanmalıdır. “Sen ne düşünüyorsun?” diye sormak ne bildiğini öğrenmek için iyi bir fırsattır.
- Anne baba cevabı biliyor ancak nasıl açıklayacağı konusunda tereddüt ediyorsa, dürüstçe “Anlayabileceğin şekilde yanıt vermek için biraz düşünmek istiyorum. Bu konuyu yarın seninle tekrar konuşalım.” demeli ve çocuğun sorusunu en kısa zamanda cevaplamalıdır.
- Cinsel organlar anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organı ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir.
- Mahremiyet eğitiminde kız çocuklara anne, erkek çocuklara baba tarafından verilmesi düşüncesi doğru değildir. Çocuk kime soru soruyorsa o ebeveynin yanıtlaması gerekir.

KITAP ÖNERİLERİ

ofram61

462 771 43 98

Cumhuriyet Mah. Cumhuriyet Cad.
Halk Eğitim Merkezi Blok No: 154 OF /
TRABZON